

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 118.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e30145/facsimile.pdf> (tilgået 05. juni 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Riisgaard: Derfor jeg kunde være enig med den foreslåede tredje Læse i den Dybtids af Udvalget § 15 og § 32, fra hvilken han er gaaet ud, da skulle jeg og billigde den Anbefaling af hans ærede Stenmands Forslag, som ved hans Foredrag var temmelig tillystede. Han saa med andre, at § 15 i sin nuværende Form nødvendigt maatte føre til det Resultat, at Regeringen efter den endelige Behandling af Grundlovsforfatningen i Rigsforsamlingen ikke kunde gøre, om jeg saa tør sige, sit sidste Ord i Grundlovsforfatningen, med mindre dette blev tilladt af tre Hjerterede af Rigsforsamlingen, i Grøndal til § 32. Denne Dybtids maatte jeg ansæe aldeles urigtig. Der blev rigtignok ogsaa her forbeholdt et Forslag, som dog ikke idag er tilladt, hvorved dette Resultat vilde bevirkes. Der blev forresten, hvorved Rensningen af § 32 skulde være den, at der ingen Forandring skulde ske i Forretningsordenen, med mindre den blev tilladt af tre Hjerterede af Rigsforsamlingens Medlemmer. Der blev derpaa foresat, at Bestemmelsen i § 32 ikke handlede om Forandringer, herved om Tillæg, Urettelser eller hvorledes Forandringen nu kunde være, men kun om Afgørelse for den sidste gjældende Orden ved den endelige Anvendelse. Det glæder mig, at den Rigsdagmand, som gjorde dette Forbehold, har oplyst at bemærke det, og jeg skal derfor ikke udvise mig videre derom, men det saar sig, at § 32 alene taler om Afgørelse fra Rigsforsamlingen i enkelte Sager. Spørgsmaalet bliver nu, om man kan sige, at § 15 indeholder den Læse, at Regeringen ikke efter Sagens sidste Behandling skulde kunne fremkomme med sit sidste Ord i Grundlovsforfatningen uden særlig Tillædel fra Rigsforsamlingen. Det fremkommer mig nu aldeles klart, at Forretningsordenen kun indeholder Bestemmelser for de tre Behandlinger; det er uden tvivl, at Regeringen ved sine Ministere vil tage Del i Grundlovsforfatningen, og jeg haaber, at hele det Spørgsmaal, som her er bleven reist, aldeles ikke vil komme til praktisk Anvendelse; jeg haaber ikke alene, at Regeringen vil blive enig om Grundlovsforfatningen med den Rigsforsamling, efter først at have været enig med den, men jeg haaber, at en saadan afgjort Uenighed med Rensningen til Sagens store Fordegningspunkt aldeles ikke vil rejse sig. Dette er den første Grund, hvorfor jeg mener, at man ikke bør opgive det af den ærede Rigsdagmand for den De høiherredømmet Valgretts (Parier) fremførte Tillægsforslag, idet jeg mener, at saalange man ikke kan vide, om ikke det Resultat, som vil fremgaae af disse Forhandlinger, vil vinde Regeringens Samtykke, da det vil ikke indstaae og saa at gøre Regeriet for en mulig Uenighed. Dog der kan være forskellige Mening, om man ikke ogsaa bør forbyde dette Tilfælde. Jeg vil tænke mig det. Den forsvarende Gang vil være den, at Regeringen ved sine Ministere vil tage Del i Sagens første og anden Behandling, forsaavidt den maatte finde det nødvendigt; derefter følger en Forbeholdning med efter § 14; derefter foresættes der en udtømmende Resolution, som samler de enkelte Afgørelser i et omfattende Billede. Det vil let ses, at § 15 ikke har opgjort hele Systemet om de tre saadanne Behandlinger; der vil være nemlig, at der skal foregaae en virkelig Forhandling mellem den anden og tredje Behandling. Det kan vel være, at enkelte Medlemmer af Udvalget have haft Tilbedelighed til at gaae ind paa dette System, men man mente dog, at det var foretaget afgrænsede fra den tidligere her foreskrevne Fremgangsmaade, og man frøgtede for, at foretagne Tid vilde hindre, det man ved den tredje Forhandling uden Grund overspøede de andre Forhandlinger og Afgørelser; derfor har man stillet for den tredje Behandling en fuldstændig Resolution af Rigsforslaget og en Afgørelse over dette i det Grøndal, og man har kun med nogen Barskelighed tilladt, at Medlemmerne mellem Rensningen skulde, det man kan indvænne, at Resolutionen om Forhandlingen i sin Hensende kan tages tilbage, naar § af de tilstedeværende Medlemmer dertil samtykker; hvorved naar det først skal finde Forhandlingen i sin Hensende eller Forskaffelsen af Forslaget om Rigsforslagets Hensende afgjort ved Rensningen. Jeg ser ikke, at der er en saadan Rensning mellem den anden og tredje Behandling, naar den sidste alene gaaer ud paa en endelig Sammenstilling af de enkelte og for alle høiherredømmet Behandlinger, derpaa en Rensning af det hele Rigsforslag til Afgørelse eller Forskaffelse. Spørgsmaalet er nu: hvor Regeringen ikke er tillædt med den Form, som Rigsforslaget endelig har foresat,

hvor det? De mener jeg, at Regeringen ganske simpel sender et Budskab til Rigsforsamlingen, hvori det udvortes sin Anbefaling; det fremkommer mig, at det er den værdigste Form, at man leder Rigsforsamlingen udvæle sig, og at man derpaa leder Regeringen lige sit sidste Ord. Det vil da vise sig, om Overensstemmelse i Rensningen vil kunne tilbedeligheden. Man kunde tænke sig, at Rigsforsamlingen ikke efter den endelige Afgørelse skulde forende sin Mening og, fordi Regeringen er af en anden Anbefaling, ansete Regeringens Forslag. Derfor dette var saadant, da maatte Rigsforsamlingen heller ikke kunne forende sin første Afgørelse; jeg ser nemlig ikke, hvorfor den første skulde have mindre Gyldighed end den sidste. Hvor det ikke er det, men to Kamre, er Fremgangsmaaden den, som jeg her har betegnet, og det synes ogsaa at være det naturlige med os, hvor man maatte paa en Maade kunde sige, at Regeringen indtager et første Kamres Plads. Godt der er besluttet i Underhuset eller det første Kamre, gaaer derfra over til Overhuset eller det mindre Kamre; det gennemgaaer det 3 Behandlinger, og Udvaldet meddeles derpaa det første Kamre, og det er da almindeligt, at man ikke denne Gang underkaster Sagen første, anden og tredje Behandling, men ved en eneste Afgørelse afgjort, om man vil gaae ind paa det mindre Kamres Forslag, og man anser det aldrig der for værdigt, at Rigsforsamlingen samtykker i et saadant Forslag, naar det er retfærdigt og billigt. Naar det er givet, at Grundloven skal fremgaae ved Overensstemmelse mellem Regeringen og Folket, da fremkommer det mig ogsaa i sin Orden, at Rigsforsamlingen erklærer denne Magt i Regeringens Haand; men den her, som det først mig, ikke bringes ind mellem den anden og tredje Behandling, hvorved det hele bliver naturligt og friere, naar den først træder til efter den tredje Behandling. Dette har jeg dog kun været for det Tilfælde, at man alt nu i Forretningsordenen skulde vilde tage Hensyn til en Rensning, som jeg, jeg gjentager det, haaber ikke skal blive til Virkelighed.

Leifshov: Efter Anmodning af den ærede Deputerede for Belle Amt i det Distrikt (Gang), som her er udelukket fra at tage Ordet, skal jeg tillade mig at bemærke, at den ærede Rigsdagmand, som først havde Ordet, har misforstaaet hans Betrænger, thi vist gaae ikke ud paa, at Regeringen skulde være udelukket fra at henvende sig til Rigsforsamlingen med de Bemærkninger, som maatte have at gøre, efterat de 3 Forhandlinger have fundet Sted. Dette er ikke hans Mening, men det er hans, saavidt jeg forstod, vel grundede Mening, at det var ønskeligt, at det ikke vilde komme til afgjort Afgørelse, og hvilken hele Rigsforsamlingsloven paa engang blev fuldstændig bestemt, forinden Regeringen var fremkommen med de Erindringer, som den maatte have at fremføre, og uden hvilke den ei maatte anføre sig berettiget til at gaae ind paa Grundloven; hvorimod det var hensigtsmæssigt, at Rensningen skulde gaae til, i Overensstemmelse med hvad den ærede Deputerede har anført, at udvæle sig, forinden den endelige Afgørelse gennem tredje Forhandling af Grundloven havde fundet Sted.

Jeg haaber at have udvælet mig tilstrækkelig tydeligt angaaende det Standpunkt, fra hvilket den ærede Rigsdagmand for Belle Amt i det Distrikt er gaaet ud.

Algreen-Holst: Efter den Forhandling, der af det ærede Medlem af Comiteen, der med talte, er givet af §§ 15 og 32, hvori jeg kan være enig, som og i det Betsenslige af hvad han med Hensyn til det ombudende Punkt har fremført, vil det Intet være til Gænde for, at Regeringen fremkommer med Forslag om Resolutioner i Rigsforsamlingsforfatningen paa det Stadium af Sagen, som den maatte anføre rettet, men det fremkommer mig usigtligt, i Rensningsregulativet at opgive noget herom. Forsaavidt Rigsdagmanden fra Belle Amt i det Distrikt (Gang) har været, at den første Tid, der har været indvænnet til at stille Anmodningen, har gjort, at det fremførte Forandringsforslag er fremkommet i en Form, som man indvænnet ikke at være heldig, skal jeg kun tillade, at den ærede Anmodningsindstiller i Forveien har konfereret med Comiteen og ligesom kunne er gjort opmærksom paa den mangelfulde Form, saa at han alligevel har haft tilstrækkelig Tid til dertil at gøre Forandringer. **Procurator Ragnar:** Jeg skal tillade mig at fremkomme med en